

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Przegląd Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą«”

(COM(2022) 581 final)

(2023/C 184/14)

Sprawozdawczyni: **Ozlem YILDIRIM**

Współsprawozdawca: **Cillian LOHAN**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 25.11.2022
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego
Data przyjęcia przez sekcję	9.3.2023
Data przyjęcia na sesji plenarnej	22.3.2023
Sesja plenarna nr	577
Wynik głosowania	
(za/przeciw/wstrzymało się)	152/0/1

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Zmieniony Plan działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą zawiera wiele słusznych elementów, które mogłyby zapewnić jego skuteczność. Cztery priorytety i ich cele są dobrze opracowane i stanowią ulepszenie w stosunku do poprzedniej wersji. Komitet jest jednak zaniepokojony poziomem zasobów rezerwowanych na wdrożenie planu na szczeblu krajowym, które mogą być niewystarczające. Niedobór zasobów mógłby doprowadzić do niepowodzenia planu, jak miało to miejsce poprzednio.

1.2. EKES wyraża zadowolenie, że Komisja Europejska zobowiązała się do zapewnienia wystarczających zasobów finansowych i ludzkich w celu ograniczenia nielegalnego handlu dziką fauną i florą poprzez zintegrowanie problematyki handlu dziką fauną i florą z funduszami UE w dziedzinie: (i) bezpieczeństwa i przestępczości zorganizowanej; (ii) środowiska oraz (iii) współpracy międzynarodowej/partnerstw międzynarodowych. W szczególności ta problematyka powinna być traktowana priorytetowo w ramach: inicjatywy EMPACT; Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego; programu LIFE, programu Interreg i Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”.

1.3. Niemniej ważne jest uzgodnienie, jaki procent tych funduszy będzie w całości przeznaczany na ograniczenie nielegalnego handlu dziką fauną i florą, tak aby zwiększyć rozliczalność za plan działania. Państwa członkowskie powinny się zobowiązać do wyasygnowania wystarczających środków finansowych na zapewnienie wyspecjalizowanego personelu na swoim terytorium w celu zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą. W ramach realizacji planu działania na szczeblu krajowym należy zapewnić monitorowanie i ocenę przydzielonych środków oraz sprawozdawczość w tym zakresie. Zasoby powinny obejmować zarówno sprzęt, jak i personel. Ponadto pracownikom należy zapewnić wysokiej jakości warunki pracy, z pełnymi prawami do rokowań zbiorowych i stopniową ścieżką kariery. Ma to kapitalne znaczenie dla przyciągnięcia najlepszych ludzi i utrzymania wysokiego poziomu motywacji. Szczególną uwagę należy zwrócić na kwestie związane ze zdrowiem, dobrostanem i bezpieczeństwem osobistym.

1.4. Zwalczanie nielegalnego handlu dziką fauną i florą powinno być uwzględniane we wszystkich obszarach polityki na szczeblu UE i państw członkowskich. Należy zapewnić jednolity i minimalny poziom szkoleń dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w zapobieganie nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą oraz zagwarantować budowanie odpowiedniego potencjału stosownie do umiejętności niezbędnych w poszczególnych dziedzinach, w których uwzględniany jest aspekt nielegalnego handlu dziką fauną i florą. Wśród prokuratorów, sędziów, funkcjonariuszy celnych, krajowych organów CITES i organów policji należy wyszkolić wyspecjalizowane jednostki lub pracowników. Powinni oni być w stanie wykrywać, aresztować, ścigać i osądzać osoby zaangażowane w przestępstwa przeciwko dzikiej faunie i florze.

1.5. We wszystkich państwach członkowskich należy również stworzyć jednolite struktury, które zdaniem EKES-u powinny mieć formę komitetów międzyagencyjnych i wyspecjalizowanych jednostek lub personelu przeszkolonych w zakresie zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą. W skład tych komitetów weszłyby przedstawiciele wyspecjalizowanych jednostek zajmujących się zwalczaniem nielegalnego handlu dziką fauną i florą. Komitety

międzyagencyjne byłyby szczególnie przydatne w sytuacji, gdy w obrębie danego państwa członkowskiego będzie się przeprowadzać konsultacje z innymi agencjami skupiającymi się na innych nielegalnych działaniach, takich jak przestępstwa finansowe i cyberprzestępczość, oraz gdy będzie się organizować z nimi wspólne dochodzenia. Te przestępstwa są zwykle powiązane z nielegalnym handlem dziką fauną i florą, ponieważ zorganizowani przestępcy mogą wykorzystywać i wykorzystują kanały używane przez siebie do innego rodzaju przestępstw (takich jak nielegalny obrót środkami odurzającymi i pranie pieniędzy) w celu przemytu produktów z dzikiej fauny i flory. Należy ustanowić specjalne kanały komunikacji i współpracy z partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim.

1.6. Wprowadzając – za pomocą ambitnej dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju – obowiązki w zakresie należytej staranności dla przedsiębiorstw prowadzących handel w UE, można by przede wszystkim zachęcić przedsiębiorstwa do handlu dziką fauną i florą pozyskiwaną w sposób zrównoważony, zniechęcić je do podejmowania nielegalnej działalności oraz pomóc organom ścigania w wykrywaniu przestępców.

1.7. Komitet uważa za istotne, aby współpracować z podmiotami prowadzącymi działalność w sektorach związanych z handlem dziką fauną i florą w celu zmniejszenia popytu na produkty z dzikiej fauny i flory w UE oraz ograniczenia ich nielegalnego przywozu. W planie przewidziano organizowanie sesji tematycznych z unijną grupą ds. egzekwowania przepisów w zakresie handlu dziką fauną i florą dla przedstawicielek i przedstawicieli odpowiednich przedsiębiorstw w celu omówienia określonych zagadnień (takich jak medycyna tradycyjna, egzotyczne zwierzęta domowe, sektor dóbr luksusowych, turystyka myśliwska, drewno, sektory rybołówstwa i handlu produktami z ryb, transport, firmy kurierskie i handel online). Głównym elementem strategii powinny być jednak skoordynowane kampanie informacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa (w szczególności mające na celu zmniejszenie popytu). Swoją rolę w zmniejszaniu popytu mogłyby odgrywać organizacje społeczeństwa obywatelskiego, podnosząc świadomość społeczną i prowadząc ograniczające popyt kampanie adresowane do społeczności w UE, które konsumują nielegalne produkty z dzikiej fauny i flory.

1.8. EKES wzywa Komisję do zaangażowania krajowych i ponadnarodowych organów ścigania w zwiększanie widoczności działań mających na celu zapobieganie handlowi gatunkami zagrożonymi wyginięciem i ściganie takiego handlu. Wspomniane organy powinny nagłaśniać te działania w ramach informowania o przestępczości zorganizowanej, wykorzystując do tego swoje stałe narzędzia komunikacji oraz organizując tymczasowe ukierunkowane kampanie.

1.9. Ponadto kluczowe znaczenie ma ustanowienie przez Komisję Europejską jasnego i ambitnego mechanizmu monitorowania i oceny z myślą o śledzeniu realizacji planu działania oraz pomiarze jego postępów i sukcesu, z uwzględnieniem zewnętrznych działań UE na rzecz zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą (zgodnie z priorytetem 4).

2. Kontekst

2.1. Nielegalny handel dziką fauną i florą jest zorganizowaną działalnością przestępczą, która stała się jedną z najbardziej dochodowych na świecie. Komisja Europejska szacuje, że jej wartość wynosi do 20 mld EUR rocznie ⁽¹⁾ w skali globalnej. Nielegalny handel dziką fauną i florą na całym świecie gwałtownie wzrósł w ostatnich latach, ponieważ uznawany jest za działalność, która niesie ze sobą niskie ryzyko i przynosi wysokie zyski.

2.2. Pomimo przyjęcia przez Unię Europejską kompleksowych ram prawnych dotyczących ochrony dzikiej fauny i flory – UE jest ważnym rynkiem końcowym i platformą tranzytową dla nielegalnego handlu dziką fauną i florą. Znaczenie Unii jako rynku nielegalnych produktów z dzikiej fauny i flory jest szczegółowo opisane w rocznych sprawozdaniach dotyczących dużych konfiskat, sporządzanych co roku na wniosek Komisji Europejskiej, począwszy od 2011 r.

2.3. Komisja Europejska uznała, że UE jest istotnym rynkiem dla produktów z dzikiej fauny i flory, i podjęła bezprecedensowe wysiłki na rzecz zwiększenia świadomości przedsiębiorstw, konsumentów i ogółu społeczeństwa na temat cech i skali nielegalnego handlu dziką fauną i florą w Europie. W rezultacie w lutym 2016 r. przyjęła Plan działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą ⁽²⁾, w którym określono kompleksowe działania na rzecz zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą w obrębie UE oraz wzmocnienia roli UE w globalnej walce z tymi nielegalnymi działaniami. Mimo że udało się podnieść kwestię zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą do rangi priorytetu, plan działania miał niewielki wpływ na zmniejszenie popytu. Organizacja TRAFFIC ⁽³⁾ opublikowała sprawozdanie ⁽⁴⁾ za 2018 r. zawierające dane dotyczące wszystkich przypadków zajęcia objętych Konwencją o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES). Wynika z niego, że popyt na gatunki dzikiej fauny i flory w UE nie zmienił się od czasu zebrania pierwszych danych w 2011 r.

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/environment/cites/infographics_en.htm

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/environment/cites/trafficking_en.htm

⁽³⁾ <https://www.traffic.org/>

⁽⁴⁾ <https://www.traffic.org/site/assets/files/12745/eu-seizures-report-2020-final-web.pdf>

2.4. Najnowsze sprawozdanie TRAFFIC dotyczące przypadków zajęcia w 2020 r.⁽⁵⁾ pokazuje wpływ pandemii COVID-19 na nielegalny handel dziką fauną i florą. Zmniejszenie wymiany handlowej spowodowane związanymi z COVID-19 zakłóceniami w transporcie lotniczym, operacjach handlowych i w innych interfejsach transportu lub sprzedaży towarów prawdopodobnie przyczyniło się do spadku liczby zgłoszonych przypadków zajęcia. W 2020 r. odnotowano znacznie mniejszą liczbę przechwyceń w UE, chociaż niekoniecznie wskazuje to na zmiany w popycie lub w dynamice nielegalnego handlu dziką fauną i florą.

2.5. UE jest nie tylko rynkiem przywozowym, ale również regionem, z którego pochodzą niektóre zagrożone gatunki, takie jak węgorz europejski (*Anguilla anguilla*). W latach 2016–2017 aresztowano 48 osób i przejęto 4 000 kg żywych młodych węgorzy o wartości około 4 mln EUR. Ponadto nie cała dzika fauna i flora nielegalnie przywożona do Europy przeznaczana jest na rynki europejskie, gdyż UE często pełni rolę miejsca postoju. Organy ścigania często zajmują pochodzące z Afryki i przeznaczone dla Azji łuskowce, pławikoniki, kość słoniową i płetwy rekinów.

3. Uwagi ogólne

3.1. UE musi zachować czujność i zwielokrotnić wysiłki na rzecz powstrzymania i odwrócenia nielegalnego handlu dziką fauną i florą. Ten lukratywny handel stanowi nie tylko zagrożenie dla zdrowia ludzkiego w związku z ryzykiem przenoszenia chorób odzwierzęcych, ale również bezpośrednio podważa politykę UE dążącą do wspierania zrównoważonego rozwoju na całym świecie, zwłaszcza celów zrównoważonego rozwoju związanych z ochroną różnorodności biologicznej i ekosystemów na świecie⁽⁶⁾, a także podkopuje wysiłki na rzecz wzmocnienia dobrych rządów i eliminowania nierówności.

3.2. Obecny nielegalny handel dziką fauną i florą nie tylko doprowadza wiele gatunków (w tym niektóre gatunki emblematyczne) na skraj wyginięcia, ale również utrudnia zrównoważony rozwój gospodarczy⁽⁷⁾. Krótko mówiąc, należy dobrze wdrożyć Plan działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą, aby UE mogła dotrzymać międzynarodowych umów dotyczących środowiska, w szczególności postanowień CITES oraz Konwencji o różnorodności biologicznej (CBD). EKES zachęca jednak Komisję Europejską do podjęcia działań wykraczających poza zapisy tych umów międzynarodowych, by lepiej chronić dziką faunę i florę w UE i ograniczyć nielegalny handel w tym zakresie, co przyniosłoby korzyści nie tylko w UE, ale również na całym świecie. Nielegalny handel dziką fauną i florą jest jedną z głównych przyczyn utraty różnorodności biologicznej, która powoduje wyginiecie wielu gatunków, a także przyczynia się do zmiany klimatu poprzez podsycając nielegalnego pozyskiwania drewna, podczas gdy drzewa są niezbędne do składowania dwutlenku węgla.

3.3. Równie ważne jest położenie kresu międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i jej śmiertelnym skutkom. Według sprawozdania UNEP i Interpolu wartość przestępstw przeciwko środowisku wzrosła o 26 %⁽⁸⁾. Te przestępstwa obejmują nielegalny handel dziką fauną i florą i stanowią zagrożenie dla pokoju, bezpieczeństwa i praworządności, oraz często zbiegają się z innymi poważnymi przestępstwami, takimi jak korupcja, cyberprzestępczość i przestępstwa finansowe. Na przykład w niektórych regionach Afryki nielegalny handel dziką fauną i florą zagraża bezpieczeństwu narodowemu. Należy również wspomnieć o mordach i zabójstwach, ponieważ osoby odpowiedzialne za ochronę zagrożonych gatunków stoją w obliczu rzeczywistego zagrożenia życia i płacą wysoką cenę za swoje zaangażowanie. Fundacja Thin Green Line stwierdziła, że w latach 2009–2016 595 strażników zostało zabitych przez kłusowników. Dodatkowo w krajach rozwijających się zginęło kilkuset nieznanymi strażników, lecz przypadki te nie są zgłaszane. „W 2017 r. zgłoszono zabójstwa ponad 100 strażników; podobnie wysokie liczby odnotowano również w 2018 r. – prawie dwie ofiary śmiertelne tygodniowo”⁽⁹⁾.

3.4. EKES z zadowoleniem przyjmuje przegląd Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą oraz decyzję o umieszczeniu tego handlu w centrum działań Komisji Europejskiej. Zgadza się z dokonaną przez Komisję Europejską oceną poprzedniego Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą, z której wynika, że niedobór odpowiednio wykwalifikowanego personelu, zasobów i szkoleń w wielu państwach członkowskich i w państwach spoza UE pozostaje poważnym problemem. Należy również koniecznie usprawnić współpracę: (i) w ramach państw członkowskich UE; (ii) między państwami członkowskimi UE; (iii) między państwami UE a państwami spoza UE oraz (iv) z zainteresowanymi stronami i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego. Ponadto należy dołożyć większych starań, aby zapewnić identyfikowalność cyfrową oraz współpracę cyfrową między agencjami.

⁽⁵⁾ https://www.traffic.org/site/assets/files/17391/2020_eu_seizures_report_final.pdf

⁽⁶⁾ <https://sustainabledevelopment.un.org/topics/biodiversityandecosystems>

⁽⁷⁾ Wyciąg z konkluzji analizy Komisji Europejskiej: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016SC0038>.

⁽⁸⁾ Sprawozdanie UNEP i Interpolu *Value of Environmental Crime up 26 %* [Wartość przestępstw przeciwko środowisku wzrosła o 26 %].

⁽⁹⁾ <https://globalconservation.org/news/over-one-thousand-park-rangers-die-10-years-protecting-our-parks/>

3.5. EKES aprobuje to, że Komisja Europejska powiązała przegląd dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku z Planem działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą. Obawia się jednak, że ta dyrektywa nie będzie w stanie zapewnić skutecznych i odstrasżających sankcji za nielegalny handel dziką fauną i florą. Dnia 9 grudnia 2022 r. Rada przyjęła stanowisko w sprawie tego dossier i znacznie obniżyła kary dla osób fizycznych, a jednocześnie ograniczyła ambicje w zakresie harmonizacji sankcji dla osób prawnych. Poziomy zaproponowane przez Radę są zbyt niskie, aby mogły być odstrasżające i skuteczne. Maksymalne pułapy grzywnien nie powinny być niższe niż 15 % całkowitego globalnego obrotu realizowanego przez osobę prawną – czyli ich poziom powinien być znacznie wyższy niż 5 % lub 3 % przyjęte przez Radę. EKES jest zdania, że ambitna dyrektywa w sprawie przestępstw przeciwko środowisku jest niezbędna dla pomyślnego wdrożenia Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. Plan powinien zawierać wyraźne odniesienie do sygnalistów i innych obrońców praw człowieka w obszarze środowiska jako odpowiednich zainteresowanych stron uczestniczących w opracowywaniu i wdrażaniu działań na szczeblu unijnym i krajowym, ponieważ odgrywają oni kluczową rolę w ujawnianiu naruszeń prawa ochrony środowiska i zapobieganiu im. Należy ich również chronić przed zastraszaniem lub przed postępowaniem sądowym wtedy, gdy zgłaszają nielegalny handel dziką fauną i florą lub pomagają w dochodzeniach, jak stwierdzono w obecnej dyrektywie w sprawie przestępstw przeciwko środowisku.

4.2. Komitet przywiązuje dużą wagę do współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność w sektorach związanych z handlem dziką fauną i florą w celu zmniejszenia popytu na produkty z dzikiej fauny i flory w UE oraz ograniczenia nielegalnego handlu nimi, a także zadbania o to, by handel dziką fauną i florą był legalny i zrównoważony. W planie przewidziano organizowanie sesji tematycznych z unijną grupą ds. egzekwowania przepisów w zakresie handlu dziką fauną i florą dla przedstawicieli i przedstawicieli odpowiednich przedsiębiorstw w celu omówienia określonych zagadnień (takich jak medycyna tradycyjna, egzotyczne zwierzęta domowe, sektor dóbr luksusowych, turystyka myśliwska, drewno, sektory rybołówstwa i handlu produktami z ryb, transport, firmy kurierskie i handel online). W planie działania oraz w procesie jego realizacji należy jednak wyraźniej uznać i uwzględnić rolę, jaką we wspieraniu wysiłków na rzecz zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą mogą odgrywać organizacje społeczeństwa obywatelskiego (np. podnoszenie świadomości i prowadzenie kampanii na rzecz zmiany zachowań). Informacje, które UE przekazuje swoim obywatelom na temat zasad, zagrożeń i konsekwencji związanych z handlem produktami z dzikiej fauny i flory oraz z ich stosowaniem, nie są szeroko rozpowszechniane. Jednocześnie powszechnie dostępne w całej UE są informacje o praktykach i zastosowaniach medycyny tradycyjnej (a do wytwarzania środków medycyny tradycyjnej wykorzystuje się części dzikiej fauny i flory oraz ich pochodne). Takie praktyki niosą ze sobą ryzyko dla użytkowników (ponieważ niektóre środki nie mają naukowo udowodnionych dobroczynnych skutków) oraz śmiertelne konsekwencje dla schwytanych dzikich gatunków będących przedmiotem handlu (co przyspiesza ich wyginiecie). Dzięki większemu zapobieganiu w tej konkretnej kwestii UE mogłaby ograniczyć nawet o 30 % rocznie liczbę produktów z dzikiej fauny i flory będących przedmiotem nielegalnego handlu, gdyż liczba ta odpowiada wskaźnikowi zajętych produktów z dzikiej fauny i flory przeznaczonych do użytku leczniczego w UE⁽¹⁰⁾. W tym kontekście EKES i organy ścigania mogłyby również uczestniczyć w opracowywaniu kampanii publicznych mających na celu podnoszenie świadomości omawianego problemu.

4.3. Ponadto Komitet zaleca, by wszystkie państwa członkowskie jednolicie podeszły do określenia jasnych obowiązków związanych z wdrażaniem działań na szczeblu krajowym i zapewniania koordynacji między odpowiednimi podmiotami. Oferowanie w planie różnych opcji mających na celu zapewnienie koordynacji (na przykład: (i) poprzez tworzenie komitetów międzyagencyjnych lub sporządzanie protokołów ustaleń; (ii) poprzez przyjmowanie krajowych planów działania lub (iii) poprzez wyznaczenie krajowego punktu kontaktowego) doprowadzi do niepewności, ponieważ państwa członkowskie wybiorą różne opcje. Utworzenie komitetów międzyagencyjnych na szczeblu krajowym z wyznaczonym punktem kontaktowym dla każdego z nich pomoże w realizacji planu działania.

4.4. Zasadnicze znaczenie ma jednolite szkolenie komitetów międzyagencyjnych i wyspecjalizowanych pracowników lub jednostek we wszystkich 27 państwach członkowskich. Ułatwiłoby to współpracę w obrębie danego państwa członkowskiego i między państwami, ponieważ personel reagowałby, prowadził dochodzenia i ścigał w ten sam sposób. Posiadanie przez każdy komitet międzyagencyjny punktu kontaktowego poprawiłoby również współpracę i koordynację między państwami członkowskimi i z państwami trzecimi spoza UE. Utworzenie punktu kontaktowego poprawiłoby współpracę, ponieważ ułatwia i przyspiesza wzajemny kontakt między komitetami międzyagencyjnymi i wyspecjalizowanymi pracownikami w państwach członkowskich, zwłaszcza w razie pojawienia się pilnej potrzeby związanej z nielegalnym handlem transgranicznym. Punkty kontaktowe mogłyby usprawnić współpracę między państwami członkowskimi, bez polegania na organach międzynarodowych takich jak Europol w przypadku spraw o bardziej lokalnym charakterze dotyczących dwóch państw. Jednak te grupy mogą być zagrożone i stać się celem zorganizowanych przestępców. Przekazywanie szczegółowych informacji o punktach kontaktowych należy ograniczyć do organów ścigania i kręgów związanych z organami sądowymi, by chronić tożsamość pracowników.

⁽¹⁰⁾ Rada uzgadnia mandat negocjacyjny w sprawie dyrektywy o przestępstwach przeciwko środowisku – Consilium (europa.eu).

4.5. Jeżeli chodzi o realizację Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą, to państwa członkowskie UE zgłosiły problemy z egzekwowaniem operacji ze względu na brak zasobów i personelu. Dlatego także i w tym przypadku należy koniecznie zadbać o to, by państwa członkowskie zobowiązały się do przeznaczenia wystarczających zasobów na wdrożenie nowego planu działania UE na szczeblu krajowym. Zasoby są również istotne dla zapewnienia personelowi godnych warunków pracy.

4.6. W tekście należy wyraźnie stwierdzić, że państwa członkowskie zobowiązują się do zapewnienia wystarczających środków finansowych na rozwój wyspecjalizowanego personelu na swoim terytorium w celu zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą. W ramach realizacji planu działania na szczeblu krajowym należy zapewnić monitorowanie i ocenę przydzielonych środków oraz sprawozdawczość w tym zakresie. Zasoby powinny obejmować nie tylko pracowników, ale również sprzęt. Ponadto pracownikom należy zapewnić wysokiej jakości warunki pracy, z pełnymi prawami do rokowań zbiorowych i stopniową ścieżką kariery. Ma to kapitalne znaczenie dla przyciągnięcia najlepszych ludzi i utrzymania wysokiego poziomu motywacji. Szczególną uwagę należy zwrócić na kwestie związane ze zdrowiem, dobrostanem i bezpieczeństwem osobistym. EKES opowiada się za zapewnieniem jednolitego szkolenia dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w zapobieganie nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą i za utworzeniem we wszystkich państwach członkowskich jednorodnych struktur. Zaleca, by przyjęły one formę komitetów międzyagencyjnych oraz wyspecjalizowanych jednostek lub personelu wyszkolonych do zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą.

4.7. W planie działania podkreślono rolę różnych agencji i inicjatyw międzynarodowych, takich jak platforma EMPACT, która jest sztandarowym instrumentem multidyscyplinarnej współpracy operacyjnej między agencjami mającej na celu zwalczanie zorganizowanej przestępczości na szczeblu UE. Ta platforma mogłaby być kluczowym narzędziem wdrażania Planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą. Mogłaby na przykład w jednolity sposób organizować szkolenia dla komitetów międzyagencyjnych i wyspecjalizowanego personelu we wszystkich państwach członkowskich.

4.8. W Planie działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą należy uwzględnić zapobieganie nielegalnej działalności łowieckiej, zwłaszcza służącej zdobyciu trofeów. Przykładowo w Karpatach poluje się nielegalnie na niedźwiedzie, a kłusownicy otrzymują niskie kary, które nie są dostatecznie odstrasżające.

4.9. EKES zgadza się też z sugestią, by EMPACT koordynowała przeprowadzanie regularnych wspólnych operacji w kontekście współpracy transgranicznej przez państwa członkowskie UE, Komisję Europejską (OLAF) oraz odpowiednie agencje UE takie jak Eurojust, Frontex, Europol i Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa. Również i w tym przypadku niezbędna jest właściwa alokacja zasobów na szczeblu krajowym, aby zapewnić skuteczną współpracę.

4.10. Jeśli chodzi o politykę handlową i instrumenty służące wspieraniu działań wymierzonych przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą, EKES z zadowoleniem przyjmuje włączenie do przyszłych umów o wolnym handlu ambitnych zobowiązań do zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą. Nie wystarczy to jednak do ograniczenia tego handlu. Wysiłki UE na rzecz zwiększenia możliwości w zakresie międzynarodowego handlu i inwestycji będą daremne i przyniosą skutki odwrotne do zamierzonych, jeżeli UE nie wypełni w trybie pilnym luk w ściganiu przestępstw. Temu samemu celowi mogłyby również służyć cyfrowe paszporty produktów, zwiększając identyfikowalność i przejrzystość w odniesieniu do zagrożeń występujących w globalnych łańcuchach dostaw, wspierając wspólne międzynarodowe mechanizmy kontroli oraz działania mające na celu egzekwowanie przepisów, a także zapewniając obywatelom i konsumentom jednolity poziom informacji na temat kupowanych produktów, niezależnie od ich pochodzenia.

Bruksela, dnia 22 marca 2023 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego